

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 23. maj 2024.godine

BLIC- Besplatni dermatološki pregledi u 13 gradova u Srbiji od danas do 1. juna: Evo šta je potrebno da znate

POLITIKA- Lekari iz Srbije i Kine razmenjuju naučna dostignuća

POLITIKA- Laparoskopiska hirurgija olakšava oporavak pacijenata

Besplatni dermatološki pregledi u 13 gradova u Srbiji od danas do 1. juna: Evo šta je potrebno da znate

Besplatni pregledi mladeža biće organizovani od danas do 1. juna u 13 gradova Srbije, uz podršku Udruženja dermatovenerologa Srbije, u cilju da se podigne svest građana o važnosti zaštite od sunca i prevenciji zloćudnih tumora kože.

Redovni pregledi i samopregledi su ključni korak u prevenciji melanoma, najopasnijeg oblika raka kože, navodi se u saopštenju. Takođe, ako se otkrije na vreme, izlječenje je moguće u čak 99 odsto slučajeva.

Zašto je važno proveriti mladeže

Prošle godine je u okviru istog projekta obavljeno oko 2.000 pregleda u šest gradova Srbije, otkriveno je 85 sumnjivih mladeža, a pacijenti su dobili preporuke za dalje lečenje.

U Srbiji se godišnje otkrije više od 700 novih slučajeva, od toga samo 20 odsto u ranom stadijumu, zbog čega je važno razvijati svest o neophodnosti redovnih pregleda, ali i zaštite od UV zračenja.

Prošle godine je u okviru istog projekta obavljeno oko 2.000 pregleda u šest gradova Srbije, otkriveno je 85 sumnjivih mladeža, a pacijenti su dobili preporuke za dalje lečenje.

Pregledi kod dermatologa se organizuju uz podršku dermokozmetičkog brenda La Roche-Posay, u okviru kampanje "Spasite svoju kožu".

Dermatolozi će od 23. maja do 1. juna biti na raspolaganju građanima u Beogradu, Novom Sadu, Kladovu, Srbobranu, Boru, Topoli, Aleksincu, Bajinoj Bašti, Topoli, Pirotu, Sjenici, Vrnjačkoj Banji i Leskovcu.

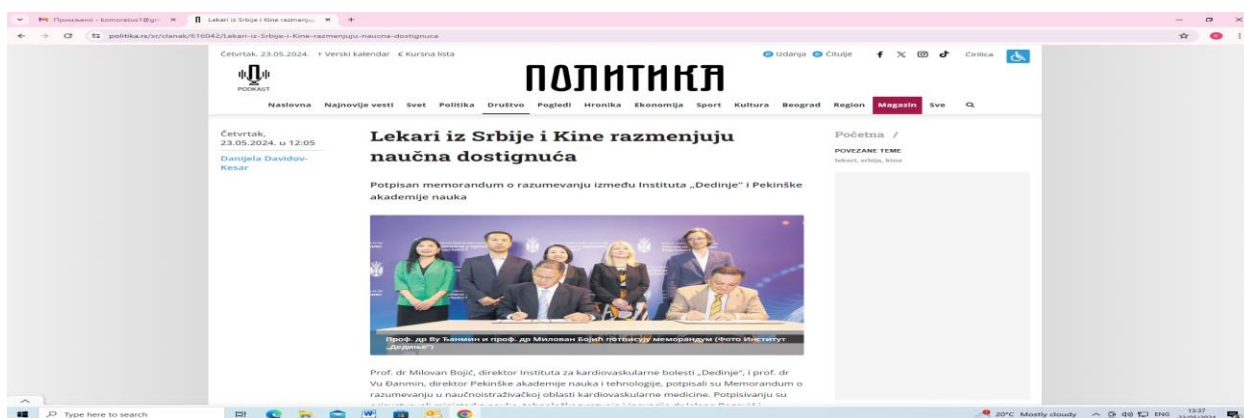
To je prilika da bez lekarskog uputa dobiju savete i stručno mišljenje o promenama na koži, navodi se u saopštenju La Roche-Posay.

Gde i kada proveriti mladeže

Dermatološke preglede mladeža moguće je obaviti besplatno od devet do 20 časova, a pauze su od 11.30 do 12.00 časova i od 17.30 do 18.00 časova na sledećim lokacijama: 23. i 24. maja u Beogradu, plato ispred Hrama Svetog Save, 29. maj u Bajinoj Bašti na Trgu Dušana Jerkovića, 25. maja u Novom Sadu na Trgu republike, 29. maja u Nišu na Trgu Stevana Sremca, 25. maja u Kladovu, plato ispred Gradske bolnice i Zdravstvenog centra, 30. maja u Sjenici u Gradskom parku, 27. maja u Srbobranu na Trgu republike, 30. maja u Pirotu na Centralnom trgu, 27. maja u Boru, plato ispred Doma kulture.

Takođe, 28. maja u Topoli na Pešačkoj zoni, 1. juna u Vrnjačkoj banji, kod Vrapca, 28. maja u Aleksincu, plato ispred Centra za kulturu i umetnost i 1. juna u Leskovcu na Gradskom trgu.

ПОЛИТИКА

Lekari iz Srbije i Kine razmenjuju naučna dostignuća

Potpisan memorandum o razumevanju između Instituta „Dedinje“ i Pekinške akademije nauka

Prof. dr Milovan Bojić, direktor Instituta za kardiovaskularne bolesti „Dedinje“, i prof. dr Vu Đanmin, direktor Pekinške akademije nauka i tehnologije, potpisali su Memorandum o razumevanju u naučnoistraživačkoj oblasti kardiovaskularne medicine. Potpisivanju su prisustvovali ministarka nauke, tehnološkog razvoja i inovacija dr Jelena Begović i predsednik Naučnog veća Instituta „Dedinje“ dr Goran Lončar.

Cilj ovog značajnog ugovora jeste da unapredi, podstakne i formalizuje naučnu interakciju između ove dve institucije, kroz promovisanje prilika za razmenu osoblja, zajedničkih istraživanja i drugih kooperativnih aktivnosti.

U cilju olakšavanja saradnje u oblasti nauke i tehnologije, uz ravnopravno i recipročno partnerstvo između Pekinške akademije i Instituta „Dedinje“, predviđeni su koraci koji će, između ostalog, uključivati zajedničko istraživanje nauke i tehnologije, razmenu naučnih istraživača, transformaciju naučnih i tehnoloških dostignuća, zajedničko proglašenje naučnoistraživačkih projekata koje podržavaju obe vlade, omogućavanje razvoja drugih akademskih aktivnosti koje mogu biti od zajedničkog interesa, kao i saradnju u istraživačkim i inovacionim aktivnostima.

– Pekinška akademija za nauku i tehnologiju ima granične i važne discipline i za biologiju i medicinu, i svojim potencijalima i resursima, biće velika pomoć našem institutu u boljem sagledavanju etiologije, patogeneze, mehanizama obolevanja... Kada to bolje saznamo i kada naučno i stvaralački tome priđemo, kada bolje spoznamo uzroke, onda ćemo imati bolje uslove za efikasnije i uspešnije lečenje kardiovaskularnih bolesti, koje su ubica broj

jedan našeg naroda, zbog kojih na svakih 10 minuta izgubimo jedan ljudski život. Opus stvaralaštva naših kineskih kolega i njihovog rada kroz genotipe kardiovaskularnih bolesti, kroz patofiziologiju, omogućiće našim stručnjacima da bolje sagledavaju, ne samo lečenje kardiovaskularnih bolesti nego i prevenciju i lečenje. Borba protiv ove pošasti mora da bude intenzivirana, a „Dedinje” zaista čini maksimalne napore da odgovori svim izazovima. Nova saradnja u naučnim aktivnostima svakako doprinosi da budemo uspešniji i klinički – naglasio je prof. dr Milovan Bojić i dodao da je od izuzetne važnosti da na samom startu budu eliminisane bolesti kardiovaskularnog sistema, čime bi značajno bilo smanjeno njihovo pogubno dejstvo.

Ovom prilikom, dr Bojić je kineskim kolegama predstavio i maketu BIO 4 kampusa na Sajmu tehnike u Beogradu, ističući je kao najznačajniji tehnološki naučni projekat u Srbiji u poslednjih 100 godina.

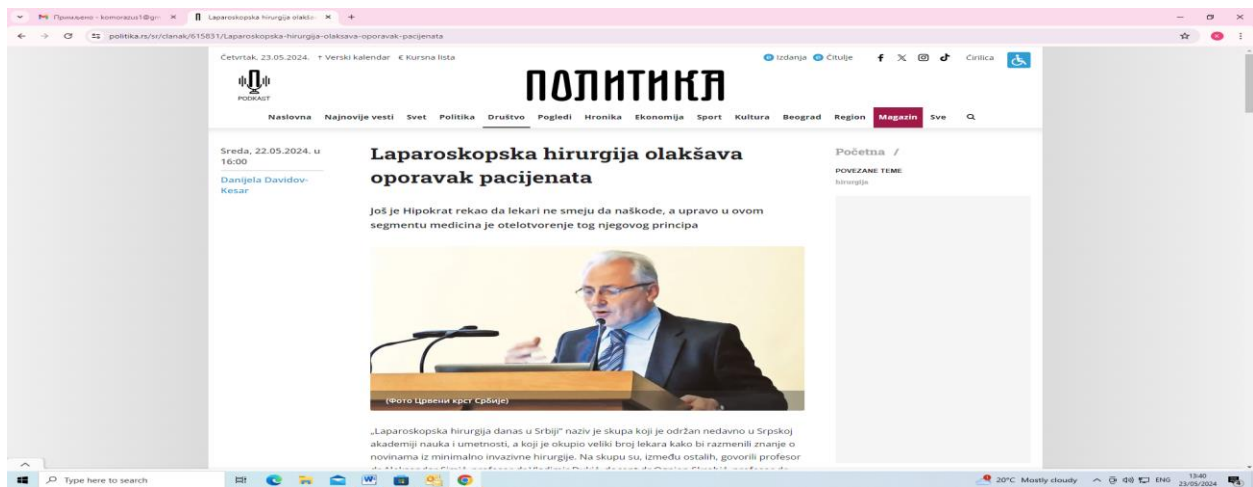
– Kao najmlađa i najdinamičnija naučna zdravstvena kuća, Institut „Dedinje” je dobio prostor u BIO 4 kampusu, okruženom vodećim farmaceutskim kompanijama i industrijom u oblasti medicine i medicinskog biznisa. Tu će iskoristiti svoje kreativne, naučne i stručne potencijale za rad u različitim oblastima, uključujući genetiku, kardiovaskularnu prevenciju, arterosklerozu, vaskularnu biologiju, eksperimentalnu hirurgiju, farmakokinetiku i proizvodnju lekova – kazao je dr Bojić i dodao da kineske kolege „Dedinje” vide kao jednu od najprominentnijih kuća u evropskim dimenzijama.

– Mi smo predana ustanova sa značajnim zadatkom – lečenjem velikog broja pacijenata. Naša operativna aktivnost nadilazi aktivnosti svih drugih zdravstvenih ustanova u ovoj oblasti, duplo više od svih njih zajedno. Vredi tu bazu podataka srediti, napraviti odgovarajuću klasifikaciju, dati odgovarajuću uzročno-posledičnu vezu i vredni je nakon toga naučno istraživati i sagledavati. Mi smo već potpisali jedan sporazum sa vrhunskom kineskom ustanovom koja se bavi bioinformatikom, a ovo je naš drugi sporazum. Pred Senatom pekinškog Univerziteta za tradicionalnu medicinu (BUCM) potpisivanje je i trećeg memoranduma, koji je sa naše strane već potpisan. Planiramo i potpisivanje još dva veoma važna memoranduma do kraja tekuće godine, jer očekujemo uzvratnu posetu dve velike kineske bolnice – Fuvai i Anžan, koje smo nedavno posetili. Već za nekoliko dana predstavnici Pekinške akademije nauka i tehnologije će sa posebnim zadovoljstvom posetiti i naš institut, čemu se posebno radujemo. Imaćemo priliku da im pokažemo našu posvećenost i stručnost, ali i da podelimo ideje za buduću saradnju i zajedničke projekte – poručio je dr Bojić.

Pekinška akademija nauka i tehnologije je sveobuhvatna istraživačka institucija direktno pod Narodnom vladom grada Pekinga, koji ima 23 miliona stanovnika, osnovana 1984. godine. Institut za biotehnologiju i zdravlje (IBH) najsavremenija je tehnološka istraživačka institucija koju je osnovala Pekinška akademija nauka i tehnologije 2021. Prevedashodno se fokusira na ključna pitanja i tehničke potrebe naučnotehnoloških inovacija i industrijskog razvoja i sprovodi primenjena istraživanja biologije i graničnih interdisciplinarnih disciplina u oblasti života i zdravlja, kao i teorijska istraživanja i tehnološki razvoj ishrane i zdravlja, u cilju pomoći izgradnje Međunarodnog inovacionog centra za nauku i tehnologiju u Pekingu i visokokvalitetnog razvoja vrhunskih industrija.

Potpisivanjem memoranduma o razumevanju sa ovom prestižnom kineskom institucijom, Institutu „Dedinje” se otvaraju mogućnosti za direktnu komunikaciju i konkretizaciju inicijalnog kontakta do kojeg je došlo tokom nedavne posete trinaestočlane delegacije „Dedinja” Pekingu. Kroz saradnju i razmenu znanja, Institut „Dedinje” u oblasti medicine i nauke se kontinuirano razvija i raste, što otvara vrata za nove mogućnosti i istraživanja i utiče na stalno angažovanje zaposlenih u lečenju i napretku zdravstvene zaštite.

ПОЛИТИКА

Laparoskopska hirurgija olakšava oporavak pacijenata

Još je Hipokrat rekao da lekari ne smeju da naškode, a upravo u ovom segmentu medicina je otelotvorenje tog njegovog principa

„Laparoskopska hirurgija danas u Srbiji” naziv je skupa koji je održan nedavno u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti, a koji je okupio veliki broj lekara kako bi razmenili znanje o novinama iz minimalno invazivne hirurgije. Na skupu su, između ostalih, govorili profesor dr Aleksandar Simić, profesor dr Vladimir Đukić, docent dr Ognjen Skrobić, profesor dr Željko Miković, profesor dr Dejan Stevanović...

Prema rečima profesora dr Dragana Radovanovića, hirurga i predsednika Crvenog krsta Srbije, istorija laparoskopske hirurgije krenula je još od Hipokrata, budući da je on napravio prvi spekulim za vizualizaciju rektuma, a to je omogućilo prvi pogled u unutrašnjost tela. Bila je to prva endoskopija.

– Još je Hipokrat rekao da lekari ne smeju da naškode, a upravo laparoskopska hirurgija je otelotvorenje mnogo milenijuma kasnije njegovog principa da ne treba da se naškodi. Suština laparoskopije leži u smanjenju odgovora organizma na traumu i svih konsekvenci koje iz tog odgovora na traumu proizilaze. Naravno, postoji ograničenje laparoskopske hirurgije, ali duboka suština laparoskopske hirurgije je značajno smanjenje agresije operativnog zahvata na organizam pacijenta – istakao je dr Radovanović.

Hirurgiju pankreasa možemo uzeti kao paradigmu razvoja laparoskopske hirurgije i napretka laparoskopske hirurgije ne samo u svetu već i kod nas, zato što taj postepeni razvoj laparoskopske hirurgije pankreasa predstavlja i postepeni razvoj hirurgije pankreasa.

– Krenulo se od manjih jednostavnih operacija da bi se završilo sa najkomplikovanim operacijama za koje se u početku mislilo da ih je nemoguće uraditi. Laparoskopska hirurgija pankreasa predstavlja jedan model učenja kad se ide od jednostavnih zahvata kao što su nukleacije tumora da bi se završilo sa velikim operacijama kao što je pankreatikoduodenektomija.

Možemo da kažemo da onaj ko vlada laparoskopskom hirurgijom pankreasa u stvari vlada vrhunski laparoskopskom hirurgijom generalno jer je laparoskopiska hirurgija pankreasa skup većeg broja pojedinačnih operacija.

Prvu apendektomiju je Kurt Sem, pionir minimalno invazivne hirurgije, uradio septembra 1981, a rad sa ovom temom objavio 1982. godine. Godine 1984. izbačen je iz Udruženja hirurga Nemačke jer su stručnjaci toga doba smatrali bogohulnim da se radi laparoskopski operacija apendiksa. Laparoskopiji je od tada trebao samo jedan korak, jedna inicijalna kapisla da dobije zamah. To se desilo već 1994. godine. Dakle, samo za 12 godina napredovala je oprema, tehnologija ali i hirurška veština. U Srbiji je prva pankreatikoduodenektomija urađena laparoskopski prošle godine, čak 29 godina kasnije. Laparoskopiska hirurgija pankreasa govori u kolikom smo mi kašnjenju – smatra dr Radovanović.

On je naveo primer operacije akutnog slepog creva koja se u dve trećine slučaja u Srbiji radi i dalje „otvoreno“, klasičnom hirurgijom. To znači da je neophodno modernizovati hirurgiju, kaže dr Radovanović. Laparoskopске operacije se rade iz oblasti abdominalne hirurgije, endokrine, ginekološke i urološke hirurgije, počinje se i u grudnoj i kardiovaskularnoj hirurgiji. Međutim, i dalje se devet hirurških ustanova ne bavi laparoskopskom hirurgijom ni u jednom obliku, dok 43 ustanove primenjuju ovaj način obavljanja intervencija.

– Važno je da danas svaki opšti hirurg mora da ima veštine laparoskopске hirurgije. A minimalno invazivnim operacijama mora da ima pristup svaki građanin naše zemlje, što znači da edukacija hirurga mora da bude pristupačna i razvijena u više centara, a ne grupisana samo u pojedinim tercijernim ustanovama. Mora se prihvatiti činjenica da je laparoskopiska hirurgija tehnički i tehnološki zahtevnija od klasične i da je trening duži, poseban i teži. Krivulja učenja laparoskopске hirurgije je duža jer se tu radi o dvodimenzionalnoj slici sa rekonstrukcijom u glavama hirurga, što je nešto što tehnički mora da savlada onaj ko radi – navodi naš sagovornik.

Iako su i robotska i laparoskopiska hirurgija efikasne i sigurne za pacijenta, postoje važne razlike. Laparoskopiska hirurgija zadržava odnos pacijenta sa operatorom, što je i psihološki značajno, dok je to kod robotske hirurgije drugačije.

– Generalno, hirurgija se razvila i postala prava medicinska grana onda kada je počela da leči bolesti, kada je prevazišla svoje slabosti, infekcije, krvarenja i analgeziju. Naravno, hirurgija nije samo mehanički rad, ona zahteva talenat i obraćanje pažnje na estetiku, kako to izgleda kada se radi. Laparoskopija je najtransparentniji hirurški pristup jer ono što u sali vidi operator, vide svi, što obavezuje operatora na preciznost, artizam i obavljanje efikasno operativnog zahvata. Laparoskopiska hirurgija zahteva veću hiruršku perfekciju nego otvorena hirurgija, gde operativni zahvat vide samo ona trojica koji operaciju izvode, dok kod laparoskopске hirurgije ceo operativni proces vide svi. To je velika prednost jer omogućava efikasnije i lakše učenje – objašnjava naš sagovornik.

Hirurgija pankreasa je i dalje u hirurgiji kontroverzna jer veliki broj hirurga nije savladao sve zamke koje nosi pankreasna hirurgija. Kao i za sve veštine, i za to je potrebno vreme, dodaje on.

Potrebno je naglasiti, da bi se prešlo na laparoskopsku operaciju pankreasa, neophodno je kompletno znanje operacije pankreasa iz otvorene hirurgije. Postavlja se pitanje: ko može da se bavi laparoskopskom hirurgijom. Odgovor je jasan, samo onaj ko može da reši komplikacije, otvorenom hirurgijom ili laparoskopski.